

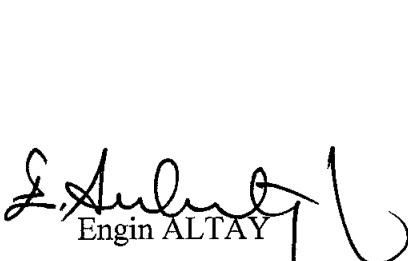

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : **17.6.2021**
Sayı : **1808**

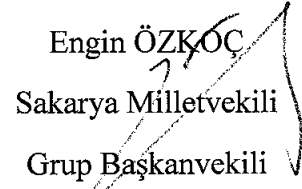
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

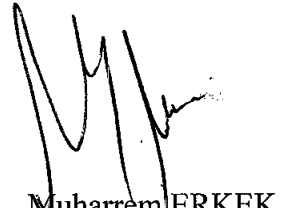
Terörle Mücadele Kanununda (Düşünce ve İfade Özgürlüğünü Güvenceleyen)
Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesiyle ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 16.06.2021

Engin ALTAY
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

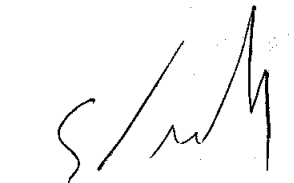

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
Grup Başkanvekili

Engin ÖZKOC
Sakarya Milletvekili
Grup Başkanvekili

Muharrem ERKEK
Çanakkale Milletvekili

İbrahim KABOĞLU
İstanbul Milletvekili

Zeynel EMRE
İstanbul Milletvekili

Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

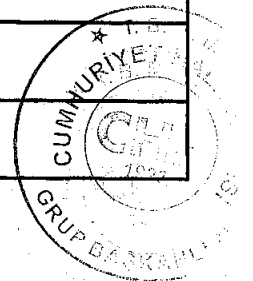

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	-İşleri
Esas Komisyon	Adalet
Tarih : 18 Haziran 2021	Esas No: 2/3685

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
17 Haziran 2021	
Numara:	

TBMM GENEL EVRAK	
17 Haziran 2021	
No.	829912
EBSYS ve AKTARILMIŞTIR	

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SERA KADIGİL	İSTANBUL	
AYSU BANKOĞLU	BARTIN	
ALPAY ANTMEN	MERSİN	
TURAN AYDOĞAN	İSTANBUL	
SÜLEYMAN BÜLBÜL	AYDIN	
MURAT EMİR	ANKARA	
CİHANGİR İSLAM	İSTANBUL	
ABDUHRAHMAN TUTDERE	ADİYAMAN	
UTKU ÇAKIRÖZER	ESKİŞEHİR	
RAFET ZEYBEK	ANTALYA	
TUFAN KÖSE	ÇORUM	
LEVENT GÖK	ANKARA	
BÜLENT TEZCAN	AYDIN	
ALİ MAHİR BAŞARIR	MERSİN	
ALİ HAYDAR HAKVERDİ	ANKARA	
SERVET ÜNSAL	ANKARA	
İRFAN KAPLAN	Gaziantep	
MAHMUT TANAL	İSTANBUL	
SEVDA ERDAN KILIÇ	İZMİR	
Hadi Enis Berberoğlu	İstanbul	
Sibel Özdemir	İstanbul	

GENEL GEREKÇE

Terörle Mücadele Kanununda (TMK), başta adil yargılanma hakkı gelmek üzere, çeşitli temel haklarla açık şekilde çelişen hükümler mevcuttur. Kuşkusuz ki, terörle mücadelenin önem ve gerekliliği, hem ulusal hem de uluslararası mevzuatta teslim edilmektedir. AİHM de, Türkiye'nin Sözleşme'yi ihlal ettiğini tespit ettiği birçok kararında, terörle mücadelenin zorluklarından haberdar olduğunun altını çizmektedir. Ancak burada önemli olan, bu bağlamda, bir yandan kanunilik ve ölçülülük ilkelerine saygının sağlanması; öte yandan da, egemen düşünce ve siyasi yaklaşımlara aykırılık taşıyan muhalif görüşlerin kriminalize edilmesinden ve cezalandırılmasından kaçınılmasıdır. Terörle mücadele, demokrasiyi ortadan kaldırmanın bahanesi olamaz. Bu açıdan, terörle mücadele, hukuk devletinin gerçek anlamda sınıandığı bir alandır ve bu alandaki mevzuatın, demokratik toplum gereklerinden uzaklaşmaması önemlidir.

TMK'nin temel hak ve özgürlüklerle uyumlu bir yapıya kavuşturulması için, kimi hükümlerinin kaldırılması kimilerinin de değiştirilmesi gerekmiştir. Bu bağlamda, Türk Ceza Kanununda (TCK) tanımlanan kimi suçlarla beraber, TMK kapsamına giren suçlar veya örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından, adeta olağanüstü bir rejimi olağanlaştırma işlevi gören, gözaltı ve tutuklamayla ilgili istisnai düzenlemeler getiren geçici madde 19 kaldırılmıştır. Yine TMK m.6/2'nin, soyut tehlike suçu olmaktan çıkarılıp hukuki belirlilik kazanmasına yönelik olarak, "yöntem" sözcüğü yerine "eylem" sözcüğü benimsenmiş, bu arada son derece belirsiz olan "meşru gösteren" ibaresi de kanundan çıkarılmıştır. TMK m.7/2'nin daha belirli ve öngörülebilir hale getirilmesi amaçlanmış, yoruma haddinden fazla açık olan, muğlaklık taşıyan "tehdit", "yöntem", "meşru gösterecek" ifadeleri çıkarılmış, cebir ve şiddet içeren eylemleri övme ve bunları alenen teşvik gibi, yorumda keyfiliği azaltıcı, suç tipini somutlaştırıcı düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca, maddenin daraltıcı şekilde yapmaya çalıştığı suç tipi tanımıyla çelişen unsurlar içeren "b)" bendi, düzenlemeyle tutarlı olmak ve ölçülülük ilkesinin de kanundan silinmemesi düşüncesiyle kaldırılmıştır. TMK m.7/3'teki kimliğini gizleme amacıyla yüzünü kapatma fiilinin cezalandırılabilmesi için, cebir ve şiddete başvurma ölçütü getirilerek, bu düzenlemenin şiddetle alakası olmayan göstericilere uygulanma riski ortadan kaldırılmak istenmiştir.

TMK'deki değişiklikler; kanunilik ve ölçülülük gibi ilke ve ölçütlerin gereklerini yerine getirmekte; ifade özgürlüğünün sınırı olan şiddete çağrı söz konusu olmadığında, demokratik çoğulculuğun hukuk devleti korumasından mahrum olmaması amacıyla normatif düzeyde gerekli ayıklama ve somutlaştırmaları gerçekleştirmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kanun maddesinin 2. fıkrasının “soyut tehlike suçu” olarak kabul edilmesi, başta ifade özgürlüğü olmak üzere anayasal hak ve özgürlükler üzerinde bir baskı oluşturma potansiyeline sahiptir. Söz konusu düzenleme, soyut tehlike suçu olarak ifade özgürlüğü açısından geniş bir kısıtlama alanı yaratmaktadır. Bu nedenle, bu suç tipinin somutlaştırılması için “yöntem” ibaresi yerine “eylem” ibaresi eklenmiş olup, tehdit unsuru da, soyut ve belirsiz olması sebebi ile yasa kapsamından çıkartılmıştır.

MADDE 2- AİHM’nin ihlal kararlarında belirttiği hususlarla uyumun sağlanması amacıyla, 3713 Sayılı Kanun’un 7/2. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklik gerekçesinde, *“AİHM şiddete teşvik edici nitelikte olmayan açıklamaların ifade özgürlüğü kapsamında olduğunu belirterek, içeriğinde şiddete başvurmayı cesaretlendirici ifadeler yer almayan ya da kişileri silahlı isyana teşvik edici nitelikte olmayan açıklamalar nedeniyle bireylerin TMK’nın 7 maddesi 2. fıkrası çerçevesinde cezalandırılmasını ifade özgürlüğüne aykırı bulmaktadır”* değerlendirmesine yer verilmiştir.

Kanunun 7/2. maddesinde yer verilen *“Terör örgütünün; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi”* ibaresi ile propaganda fiillerinin cezalandırılması, hem ifade özgürlüğü hakkına tehdit oluşturmakta hem de kişileri başkalarının işlediği iddia edilen suçlardan dolayı sorumlu tutmaktadır. AYM’nin Ayşe Çelik kararında ifade edildiği üzere *“propaganda suçunun soyut tehlike suçu olarak kabul edilmesi başta ifade özgürlüğü olmak üzere anayasal hak ve özgürlükler üzerinde bir baskı oluşturma potansiyeline sahiptir.”* (AYM, Ayşe Çelik kararı, 9/5/2019). Söz konusu düzenleme, soyut tehlike suçu olarak ifade özgürlüğü açısından geniş bir kısıtlama alanı yaratmaktadır. Bu nedenle, bu suç tipinin somutlaştırılması gerekmektedir.

Bu fıkra düzenlemesinin b bendi, hukuk mantığı çerçevesinde maddenin özüne aykırı olup, maddedeki ana kuralın öngördüğünden daha geniş ve sınırlayıcı bir yorum getirdiği için kaldırılmıştır. Ayrıca AİHS’nin 10. maddesi, Anayasa’nın 25. maddesi ve Anayasa’nın 26. maddesi çerçevesinde bireylerin düşünce ve ifade özgürlüğünün, Anayasa 28. maddesi çerçevesinde de basın hürriyetinin korunması gerekmektedir. Bu nedenle, kanun maddesine *“Düşünce, ifade ve basın özgürlüğü kapsamında açıklama, haber ve eleştiriler bu suç tipi yönünden cezalandırılmaz”* fıkrası eklenmiştir.

Kanun maddesi geniş bir cezalandırma alanı yaratmakta olup, bireylerin düşünce ve ifade özgürlüğünü kısıtlamaktadır. Bu düzenleme, ölçülülük ilkesine aykırıdır. Ölçülülük ilkesi; “elverişlilik”, “gereklilik” ve “orantılılık” olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. “Elverişlilik”, başvuru olan önlemin ulaşmak istenen amaç için elverişli olmasını, “gereklilik” başvuru olan önlemin ulaşmak istenen amaç bakımından gerekli olmasını, “orantılılık” ise başvuru olan önlem ile ulaşmak istenen amaç arasında olması gereken ölçüyü ifade etmektedir. Ölçülülük ilkesiyle devlet, cezalandırmanın sağladığı kamu yararı ile bireyin hak ve özgürlükleri arasında adil bir dengeyi sağlamakla yükümlüdür. Madde, ölçülülük ilkesine uygun olarak değiştirilmiştir.

MADDE 3- TMK’nin genel anlamda temel hak ve özgürlüklere saygılı bir yapıya kavuşturulması amacı doğrultusunda, geçici madde 19 kaldırılmıştır.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

TERÖRLE MÜCADELE KANUNUNDA (DÜŞÜNCE VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNÜ GÜVENCELEYEN) DEĞİŞİKLİKLER YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösteren veya öven ya da bu yöntemlere başvurmayı” ibaresi “cebir ve şiddet içeren eylemlerini öven ya da bu eylemlere başvurmayı alenen” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 3713 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Terör örgütünün; cebir ve şiddet içeren eylemlerini övecek ya da bu eylemlere başvurmayı alenen teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca, basın ve yayın organlarının suçun işlenmesine iştirak etmemiş olan yayın sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Haber verme sınırlarını aşmayan veya eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.”

“Terör örgütünün propagandasına dönüştürülen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, kimliklerini gizlemek amacıyla yüzünü tamamen veya kısmen kapatarak cebir ve şiddete başvuranlar veya her türlü silah, molotof ve benzeri patlayıcı, yakıcı ya da yaralayıcı maddeler bulunduranlar veya kullananlar üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 3- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun geçici 19 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4-Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5-Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

